

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СУД З ПРАВ ЛЮДИНИ
СПРАВА «ЧЕРНЕЙ ПРОТИ УКРАЇНИ»
(CASE OF CHERNEY v. UKRAINE)
(Заява № 26759/13)

Стислий виклад рішення від 18 листопада 2021 року

У цій справі брат заявника загинув у грудні 2000 року внаслідок дорожньо-транспортної пригоди. Кримінальна справа за фактом смерті, заподіяної внаслідок порушення правил безпеки дорожнього руху, була порушена через тиждень після зазначеної події. Розслідування у цій справі супроводжувалося багатьма недоліками, зокрема справу неодноразово закривали, після чого національні суди скасовували постанови про її закриття як необґрунтовані та передчасні і надавали вказівку провести подальше розслідування. Станом на вересень 2020 року розслідування все ще тривало.

До Європейського суду з прав людини (далі – Європейський суд) заявник скаржився за статтею 2, пунктом 1 статті 6 та статтею 13 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод (далі – Конвенція) на непроведення ефективного розслідування смерті його брата, який помер внаслідок дорожньо-транспортної пригоди. Заявник також висував інші скарги за різними статтями Конвенції.

Європейський суд вирішив, що ця скарга має розглядатися за статтею 2 Конвенції і нагадав, що загальні принципи щодо ефективності розслідування у розумінні статті 2 Конвенції оцінюються на підставі декількох основних критеріїв: належність слідчих дій, оперативність розслідування, залучення членів родини померлого та незалежність розслідування.

Розглянувши скаргу заявника та факти справи, Європейський суд вказав на такі недоліки в досудовому розслідуванні: відсутність ретельності та оперативності підірвала здатність органів державної влади встановити обставини справи; органи досудового розслідування насправді не намагалися провести ретельне розслідування; численні недоліки у зборі доказів; неодноразове повернення справи на додаткове розслідування внаслідок невжиття слідчими достатніх заходів. Європейський суд зазначив, що ці суттєві недоліки підірвали здатність органів досудового розслідування встановити обставини смерті брата заявника і відповідальних осіб, якщо такі були.

Посилаючись на свою попередню практику у справах проти України, Європейський суд дійшов висновку, що розслідування у цій справі не відповідало критеріям ефективності та констатував порушення процесуального аспекту пункту 1 статті 2 Конвенції.

Щодо інших скарг заявника за різними статтями Конвенції Європейський суд встановив, що вони не відповідають критеріям прийнятності або не виявляють жодних ознак порушення прав і свобод, гарантованих Конвенцією або протоколами до неї, та мають бути відхилені на підставі пункту 4 статті 35 Конвенції.

ЗА ЦИХ ПІДСТАВ СУД ОДНОГОЛОСНО

- «1. *Оголошує* прийнятними скарги стосовно неефективності розслідування смерті брата заявника, а решту скарг у заяві – неприйнятними;
2. *Постановляє*, що ці скарги свідчать про порушення пункту 1 статті 2 Конвенції у зв'язку з неефективним розслідуванням смерті брата заявника;
3. *Постановляє*, що:
 - (a) упродовж трьох місяців держава-відповідач повинна сплатити заявнику суми, зазначені у таблиці в додатку, які мають бути конвертовані в національну валюту держави-відповідача за курсом на день здійснення платежу;
 - (b) із закінченням зазначеного тримісячного строку до остаточного розрахунку на зазначені суми нараховуватиметься простий відсоток (*simple interest*) у розмірі граничної позичкової ставки Європейського центрального банку, яка діятиме в період несплати, до якої має бути додано три відсоткові пункти.
4. *Відхиляє* решту вимог заявника щодо справедливої сатисфакції».